

kirjaamo.vm@gov.fi

VN/20605/2025

Viite: VN/20605/2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi hyvinvointialueesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi hyvinvointialueesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta. Pohjanmaan hyvinvointialue antaa seuraavan lausunnon.

Alijäämien kattamista koskevan määräajan jatkaminen

Alijäämän kattamista koskevaa sääntelyä ehdotetaan muutettavaksi väliaikaisesti siten, että valtiovarainministeriö voisi tietyin edellytyksin myöntää hyvinvointialueen hakemuksesta harkinnanvaraisen jatkoajan hyvinvointialueen ennen vuotta 2025 syntyneiden alijäämien kattamiseen vuoden 2027 tai vuoden 2028 loppuun mennessä. Edellytyksenä jatkoajan myöntämiselle on, että hyvinvointialueelle ei kerry uutta alijäämää vuodelta 2025, määräajan jatkaminen on välttämätöntä lainsäädännön noudattamiseksi, alijäämä olisi katettavissa uudessa määräajassa ja että hyvinvointialueella on aluevaltuuston hyväksymä suunnitelma yksilöidyistä toimenpiteistä kertyneen alijäämän kattamiseksi.

Pohjanmaan hyvinvointialue haluaa nostaa esille, että esitys on askel oikeaan suuntaan, mutta riittämätön. Kaikille alueille tulee turvata lailliset keinot edetä. Alijäämien kattamisaikaa tulee olla kaikille alueille vähintään kaksi vuotta lisää riippumatta vuoden 2025 tuloksesta. Tämä siitä syystä, että tietopohja, jolla hyvinvointialueiden rahoituksesta suurin osa jaetaan, on tällä hetkellä epäluotettava. Ei siis voida varmuudella osoittaa ja todeta, että alkuvuosien rahoitus on jakautunut oikeudenmukaisesti.

Sen lisäksi, että esitystä tulisi muuttaa siten, että kaikille alueille myönnetään vähintään kaksi vuotta lisää aikaa, tulee valtiovarainministeriön **välittömästi keskeyttää nykyisen rahoituksen tietopohjan käyttämisen rahoituksen jakamiseen.** Tästä seuraavalla väliajalla rahoitus jaetaan yksinkertaisella ja läpinäkyvällä mallilla siten, että se mahdollistaa alueille pitkäjänteisen talouden suunnittelun ja realistisen kustannuskasvun. Uuden rahoitusmallin rakentaminen tulee aloittaa välittömästi yhteistyössä hyvinvointialueiden kanssa.

Valtionvarainministeriön tulee suhtautua vakavasti tilanteeseen, jossa rahoitusmallin luottamus on romahtanut olemattomaksi ja talouden eriytyminen uhkaa alueilla vaikuttaa kansalaisten turvallisuuden tunteeseen.

Investointisuunnitelma

Hallituksen esityksessä investointisuunnitelman toimittamista koskevia määräaikoja esitetään muutettavaksi.

Investointisuunnitelmien toimittamisen aikataulumuutosta, kalenterivuoden lopusta seuraavan vuoden huhtikuun loppuun, pidämme kannatettavana muutoksena.

Vaasa, 31.10.2025

Marina Kinnunen

hyvinvointialuejohtaja

Pohjanmaan hyvinvointialue

puh. 044 323 1808

marina.kinnunen@ovph.fi